

**അകാമസ്സർവ്വകാമോ വാ മോക്ഷകാമ ഉദാരധി:
തീവ്രേണ ഭക്തിയോഗേന യജേത പുരുഷം പരം (2-3-10)
ജീവഞ്ചരവോ ഭഗവതാംഘ്രിരേണും
ന ജാതു മർത്യോഽഭിലഭേത യസ്തു
ശ്രീവിഷ്ണുപദ്യാ മനുജസ്തുളസ്യോ
ശ്ലാസഞ്ചരവോ യസ്തു ന വേദ ഗന്ധം (2-3-23)**

ശുകമുനി തുടർന്നു:

രാജൻ, മനുഷ്യൻ തന്റെ അന്ത്യകാലമടുക്കുമ്പോൾ ചെയ്യേണ്ടതെന്താണെന്നു പറഞ്ഞുതന്നുവല്ലോ. പക്ഷെ പരമമോക്ഷമല്ലാതെ മറ്റാഗ്രഹങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതിനായും ആളുകൾ ഭഗവാന്റെ പ്രഭാവങ്ങളെ പുജിക്കാറുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് ജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിനായി ബൃഹസ്പതിയെ. സമ്പത്തിനായി വസുവിനെ. ഭക്ഷണത്തിനായി അദിതിയെ. സ്വർഗ്ഗത്തിനായി ആദിത്യനെ. ആയുസ്സിനായി അശ്വിനീ ദേവകളെ. വ്യക്തിപരമായ ഐശ്വര്യത്തിനായി ഗന്ധർവ്വനെ. സൽഭാര്യയെക്കിട്ടാൻ ഉർവ്വശിയെ. സൽജീവിതത്തിനും പ്രശസ്തിക്കും വേണ്ടി വിഷ്ണുവിനെ. ശരീരശക്തിക്കായി ഹനുമാനെ. എല്ലാ ആഗ്രഹങ്ങളും അവസാനിപ്പിക്കാനായി ശ്രീകൃഷ്ണനെ. ചിലർ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ഊർജ്ജസ്വലമാക്കാൻ ഇന്ദ്രനെ പുജിക്കുന്നു. ഐശ്വര്യത്തിന് മായയെ പുജിക്കുന്നു. അവസാനിക്കാത്ത ഊർജ്ജത്തിനുവേണ്ടി അഗ്നിദേവനേയും ശക്തിക്കായി രുദ്രനേയും സ്ഥാനമാനലബ്ധിക്കായി രണ്ടു വിശ്വമാതാക്കളേയും നേതൃത്വലബ്ധിക്കായി ബ്രഹ്മാവിനേയും ആപത്തിൽ നിന്നുള്ള സംരക്ഷണത്തിനായി യക്ഷനേയും സന്താനസൗഭാഗ്യത്തിനായി പ്രജാപതിയേയും ആളുകൾ പുജിക്കുന്നു. പക്ഷെ ഒരു സൽപുരുഷൻ ഏതെങ്കിലും ആഗ്രഹപുരണത്തിനായാലും അല്ലെങ്കിലും, മോക്ഷത്തിനാണെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും, ആ പരമപുരുഷനായഭഗവാനിൽ അത്യധികം ഭക്തിയുള്ളവനായിരിക്കും. ഭഗവാന്റെ സൽക്കഥകൾ കേട്ടുംപറഞ്ഞും ഇങ്ങിനെ ഭക്തിയുണർന്ന മനസ്സിൽനിന്ന് ഇന്ദ്രിയസുഖങ്ങളോടുള്ള ആസക്തി കുറഞ്ഞുവരുന്നു. ഭഗവൽകഥകളിൽ രസമറിഞ്ഞ ഒരുവനിൽ മറ്റൊന്നിലും താല്പര്യം തന്നെയില്ലാതാവുന്നു.

ശൗനകൻ സുതനോട് പറഞ്ഞു:

ഇങ്ങിനെ മനസ്സുണർത്തുന്ന കാര്യങ്ങൾ കേട്ടിട്ട് പരീക്ഷിത്തേന്തു ചെയ്തു? പരീക്ഷിത്ത് ഭഗവൽഭക്തനും പ്രേമിയുമാണ്. ശുകനാകട്ടെ പരമപദംസാക്ഷാത്കരിച്ച മുനിവര്യനും. അദ്ദേഹം ഭഗവാൻ കൃഷ്ണനിൽ അത്യന്തം ഭക്തിയുള്ളയാളാണ്. അവരുടെ സംഭാഷണം സ്വാഭാവികമായും ഭക്തിസാന്ദ്രമായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ല. ഏതൊരുജീവിതമാണ് ഭഗവാനിൽ സ്വയം അർപ്പിക്കാതെ ധന്യമാവുന്നത്? മരങ്ങൾ ജീവിക്കുന്നു. കൊല്ലന്റെ ആലയിലെ ഉല ശ്വസിക്കുന്നു. മൃഗങ്ങൾ സന്താനോൽപാദനം നടത്തുന്നു. ഭഗവാൻ കൃഷ്ണന്റെ അവതാരകഥകൾ കേൾക്കാത്ത മനുഷ്യൻ ഒരു നായയേക്കാൾ ഭേദപ്പെട്ടവനല്ല. അവന്റെചെവികൾ വെറുംതുളകൾ മാത്രം. ഭഗവൽനാമമുരുവിടാത്തവന്റെ നാവ് തവളയുടെ നാവുപോലെയത്രെ. ഭഗവത്സമരണയിൽ കുനിക്കാത്തതല ഒരു ഭാരംതന്നെയാണ്. ഭഗവാനെത്തൊഴാത്ത കൈകൾ മരിച്ചവന്റെ കൈകൾക്ക് സമം. ഭഗവാൻ വിഷ്ണുവിന്റെരൂപം ദർശിക്കാത്ത കണ്ണുകൾ മയിൽപ്പീലിക്കണ്ണുകൾ പോലെ നിർജ്ജീവം. പുണ്യസ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിക്കാത്ത കാലുകൾ മരങ്ങളുടെ വേരുകൾപോലെയാണ്. ഭക്തജനങ്ങളുടെ പാദരേണുക്കളിൽ മുങ്ങാത്ത മനുഷ്യൻ ജീവച്ഛരവമാണ്. ഭഗവൽപ്പാദത്തിലർച്ചനചെയ്ത തുള്ളസീദളങ്ങൾഭക്തിയോടെ ചൂണ്ടിൽത്തൊട്ടു സ്വീകരിക്കാത്തവനും അങ്ങിനെയത്രെ.

ഭഗവൽനാമസ്മരണയിലലിയാത്ത ഹൃദയം കല്ലുപോലെകഠിനമാണ്. ഹൃദയം ഭഗവൽനാമസ്മരണയിലലിയുമ്പോൾ കണ്ണുകൾ ആനന്ദബാഷ്പം പൊഴിക്കുന്നു. രോമാഞ്ചവും ദിവ്യപ്രേമവും ഉണർന്നു വരുന്നു. ഭഗവൽപ്രേമരഹിതമായ ജീവിതംതന്നെ തിന്മയത്രെ.